



# MOLĖTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Molėtų rajono savivaldybės tarybai

Molėtų rajono savivaldybės administracijai

## IŠVADA

### DĖL MOLĖTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS IMTI ILGALAIKĘ PASKOLĄ 2024 METAIS VERTINIMO

2024 m. gegužės 16 d. Nr. KI-7

Molėtai

#### **Nuomonė dėl Molėtų rajono savivaldybės skolinimosi galimybių**

Molėtų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. B1-82 „Dėl pavedimo Molėtų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai parengti išvadą“, pavesta atlikti Molėtų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybės) finansinių galimybių vertinimą imti ilgalaikę iki 1 500 000 eurų (vieno milijono penkių šimtų tūkstančių eurų) paskolą ir pateikti išvadą. Planuojama pasiskolinti 900 tūkst. Eur paskola bus skiriama savivaldybės įgyvendinamiems projektams, numatytiems 2024 m. strateginiame veiklos plane, pirmiausia paskolos dalį skiriant iš Europos Sąjungos finansinės paramos finansuojamiems projektams, ir 600 tūkst. Eur paskola bus skiriama anksčiau paimtų paskolų 2024 m. daliai gražinti.

Mūsų nuomone, Savivaldybei paėmus 1 500 000 eurų ilgalaikę paskolą nebus viršyti Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatyti ir Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyti skolos ir skolinimosi limitai.

#### **Pagrindas pareikšti nuomonę dėl Savivaldybės skolinimosi galimybių**

Vykdydama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 67 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimą, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba įvertino Savivaldybės skolą, skolinimosi limitus ir galimybę imti ilgalaikę 1 500 000 eurų paskolą.

Rengiant išvadą vertintas ilgalaikės paskolos ėmimo atitikimas Biudžeto sandaros įstatymo<sup>1</sup>, Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo<sup>2</sup>, 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo<sup>3</sup>, Savivaldybių skolinimosi taisyklių<sup>4</sup> nuostatoms, reglamentuojančiomis savivaldybių skolos, skolinimosi limitus ir tvarką, nevertinant panaudojimo pagrįstumo.

LR teisės aktai nereglamentuoja Savivaldybės kontrolieriaus teikiamos išvados, dėl savivaldybės galimybės prisiimti įsipareigojimus pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis, formos, turinio ir apimties, nėra parengtų specialių metodikų bei reikalavimų. Todėl rengiant šią išvadą apsiribota atlikti vertinimą teisėtumo požiūriu, vertinant Savivaldybės skolinimosi atitikimą imperatyvioms teisės aktų normoms.

Vertinimo metu buvo analizuojami reikalingi duomenys, pateikti Savivaldybės Mokėtinų ir gautinų sumų 2023 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje, aiškinamajame rašte prie Savivaldybės tarybos sprendimo projekto ir Savivaldybės administracijos buhalterinės apskaitos registruose.

Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad Savivaldybės skola pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis, negali viršyti 60 procentų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodytų tiems metams prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir paskutinių pasibaigusių metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, sumos. 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodytos prognozuojamos 2024 metų Savivaldybės biudžeto pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio sudarė 36 123,00 tūkst. Eur. Savivaldybės administracijos duomenimis 2023 metų savivaldybės biudžeto gautos pajamos, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą – 8 661,7 tūkst. Eur (žr. 1 lentelė).

<sup>1</sup>Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr.I-430 (su vėlesniais pakeitimais).

<sup>2</sup> Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289 (su vėlesniu pakeitimu).

<sup>3</sup> Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2023-12-05 Nr. XIV-2297.

<sup>4</sup> Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“, (2012-03-21 redakcija, su vėlesniais pakeitimais).

Eil. Nr.	Rodikliai	2023 m.
1.	2024 m. savivaldybės biudžeto prognozuojamų pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir 2023 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio ir valstybės biudžeto dotacijas, suma (toliau- prognozuojamų ir gautų pajamų suma):	17521,4 (15826,0+1695,4)
1.1.	2023 m. savivaldybės biudžeto prognozuojamos pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio	15826
1.2.	2022 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio ir valstybės biudžeto dotacijas, suma, iš jų:	1695,4 (29493,2-15294,6-12503,2)
1.2.1	pajamos iš mokesčių, gaunamos į savivaldybių biudžetus pagal įstatymus ir kitus teisės aktus;	609,6
1.2.2.	pajamos iš savivaldybių turto;	130,7
1.2.3.	savivaldybių biudžetinių įstaigų pajamos;	634,1
1.2.4.	pajamos, gautos už išnuomotą arba suteiktą naudotis valstybinę žemę, valstybinio vidaus vandenų fondo vandens telkinius ir įstatymų nustatyta tvarka paskirsčius lėšas už parduotus valstybinės žemės sklypus;	130,4
1.2.5.	įmokos už ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimą.	190,6

Savivaldybės skolos limitas, į kurį įskaitomi visi Savivaldybės priimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pasirašius paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus yra 10 512,8 tūkst. eurų (15826,0 tūkst. eurų + 1695,4 tūkst. eurų) x 60 proc.)).

Savivaldybės priimti įsipareigojimai, skaičiuojami į skolos limitą, 2023 m. sausio 1 d. buvo 4070,5 tūkst. eurų.

2023 m. savivaldybės skolinimosi limitai ir skola procentais pateikiama lentelėje:

1.	2023 metų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyti savivaldybių skolinimosi limitai:	Limitas 2023 m.	Savivaldybės skola
----	--	--------------------	-----------------------

		60 proc.	2022-12-31
1.1.	savivaldybės skola negali viršyti 60 proc. prognozuojamų ir gautų pajamų sumos	10512,84	4070,5
1.2.	Savivaldybės skola procentais		23,23

### *Skolinimosi pagrindumas*

Planuojama pasiskolinti 450 tūkst. Eur paskola bus skiriama savivaldybės įgyvendinamiems projektams, numatytiems 2023 m. strateginiame veiklos plane, pirmiausia paskolos dalį skiriant iš Europos Sąjungos finansinės paramos finansuojamiems projektams.

Savivaldybės administracija pateikė preliminarų iš paskolos apmokamų projektų sąrašą (projektų sąrašas gali keistis, atsižvelgiant į vykdomų ES projektų finansavimo poreikį ir eiliškumą, vykdymo eigą):

Eil. Nr.	2023 m. pradėdamų vykdyti ES ir investicinių projektų pavadinimai	Prog-rama	Priemonė	Preliminarus paskolos lėšų poreikis	Pastabos
1.	Gatvių apšvietimo infrastruktūros modernizavimas (Molėtų rajono apšvietimo tinklų ir šviestuvų atnaujinimas)	3	03.3.1.3.2	214,4	ES projektas
2.	Molėtų rajono Čiulėnų seniūnijos melioracijos statinių rekonstrukcija	3	01.2.1.3.7	27,6	ES projektas
3.	Fotovoltinių elektrinių įrengimas prie savivaldybės viešųjų pastatų	3	03.2.1.2.1	130	Investicijos
4.	Administracinio pastato, esančio Vilniaus g. 44 Molėtuose atnaujinimas (modernizavimas)	3	03.3.1.3.1	78	Investicijos
<b>Iš viso:</b>				<b>450</b>	

Savivaldybės administracijos nurodyta planuojamos imti 450 tūkst. eurų ilgalaikės paskolos naudojimo paskirtis atitinka teisės aktų nuostatas – investicijų projektams finansuoti.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 5 dalies nuostatas ir vertinant savivaldybės biudžeto sudarymo lankstumo

taisyklę, savivaldybė gali iš asignavimų atimti asignavimus, skirtus Europos Sąjungos ir kitai tarptautinei finansinei paramai bendrai finansuoti, įskaitant tinkamų finansuoti išlaidų daliai tenkanti pridėtinės vertės mokestį, išskyrus iš valstybės biudžeto gautus asignavimus, skirtus Europos Sąjungos ir kitai tarptautinei finansinei paramai bendrai finansuoti. Tokiu atveju, mažėja asignavimų viršijančių pajamas procentas (leistinas iki 1,5 proc. kai yra numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo) ir išlaikomas savivaldybės biudžeto balanso rodiklis.

Be papildomų apribojimų savivaldybė gali skolintis 550 tūkst. Eur., nes savivaldybės grąžinama paskolų suma 2023 m. yra 581,2 tūkst. Eur, t. y. Savivaldybė planuoja pasiskolinti 31,2 tūkst. eurų mažiau nei grąžina paskolų 2023 m. Tokiu būdu bus išlaikomas toks pats skolinimosi lygis - skola nedidėja, bet ir įsipareigojimai nemažėja.

Savivaldybės ilgalaikiai įsipareigojimai ir skolos procentas, paėmus 1 000 000 eurų paskolą, pateikiami lentelėje:

Savivaldybės skolos procento perskaičiavimas, paėmus 1000 tūkst. paskolą:	
Savivaldybės skola negali viršyti 60 proc. prognozuojamų ir gautų savivaldybės biudžeto pajamų	10512,84
Savivaldybės ilgalaikiai įsipareigojimai 2022-12-31 (FM įsakymo 1K-8 ataskaitos Nr. 10, 61 eilutė)	4070,5
Paskola investicijoms 1,5 proc. biudžeto pajamų	450
Paskola anksčiau paimtų paskolų 2023 m. daliai grąžinti	550
2023 m. ilgalaikių paskolų grąžinama dalis (planas)	581,2
Bendra įsipareigojimų pagal paskolas suma 2023 m. (su Daugiabučių atnaujinimo programa)	4489,3
Savivaldybės skola procentais po 2023 m. pasiskolinimo ir grąžinimo	31,64

Savivaldybės administracija yra atsakinga už vertinimui pateiktų duomenų tikrumą ir teisingumą. Rengiant šią išvadą buvo vadovaujamasi nuostata, kad Savivaldybės administracijos Finansų skyriaus pateikti Savivaldybės duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateikti dokumentai atitinka originalus.

Atkreipiame dėmesį, kad 2023-12-31 įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2022-12-31 įsiskolinimą.

Siekiant tinkamai valdyti Savivaldybės palūkanų už ilgalaikes paskolas išlaidas, skolinantis turi būti siekiama, kad banko marža sudaromoje kredito sutartyje būtų ne didesnė, nei šiuo metu vykdomose sutartyse.

### **Išvada**

Molėtų rajono savivaldybė, 2023 metais imdama ilgalaikę dešimties metų laikotarpiui iki 1 000 000 Eur paskolą ( iš kurių 450 tūkst. Eur investiciniams projektams finansuoti ir 550 tūkst. Eur 2023 m. grąžinama anksčiau paimtų paskolų dalis), neviršytų Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytų ir Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų savivaldybės skolos ir metinio grynojo skolinimosi limitų ir nepažeistų Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme nustatytų savivaldybių skolinimosi principų.

Savivaldybės kontrolierė

Elena Putnienė